

A

219
—
121

Boer Martin

Verses Kiseratunah
misolite

Jeliet: Sig. Benjaminche Sammlung H. Br.
Kasten L. 3. 1-37 nach Lage

Privat: Hermannstädter 1834: /

Brockenthal - kroyotes
Kaggenben

Boer Martin

Verses Reservatim
misolite

Set: Sig. Benyandri Sammlung H. M.
Kasten L. 3. 1-37 mit lap

Privat: Hermannstädter 1834: /

Bruckenthal - kriegsotter
Kopfenben

Historia, mellybe az 1687 dek. Stendoben Sulimán vezér-
nek parancsolatjából második ízű Török országhoz menő
Erdély három natióból való katonáinak Chagyar országra
Beiken az Dunáig és azon mellett - Nándor fejérvár-
tól fogva Hasziába, Szervába, Macedoniába, Thraciába
egész Konstantinopolisig vitte az Erőch havasáig, azon
innen az Dunáig első és felső Chisziába, az Dunán innen
havas alfoldében Erdély országra való Ballásoknak mi-
voltak említett Szulimán vezérnek és egyéb fő tiszteknek
változtatása, míg előse, Sultan Mehemet társainak
pedig örökös fogvára való ítélte, és Sultan Szul-
imánnak társaságra solemnis pompával való inaugurá-
ciója végezetre az fő fő és kiváltságos való városoknak
mivoltak vartatik 1687 Stendobe Szerb Chisziály
havának tizen edgyedik napján kezdvén az Dunán mellett
1688 id Stendoben első havának első napján végezvén Török
váratl

+ Boer Kárton által.

ad. fast. 13.

N 53. - 37. Omlu. Kust.

Liz. Zuni quisi che Lami. 71. no.

[Papier, handschriftl. Almanach 1834.]

Kasten L, 3.

Postkarte

Versteigerung
missolite

Versteigerung d. Benjaminsche Sammlung H. Br.
Kasten L. 3. 1-37 nach Lage

Versteigerung: Hermannstädter 1854: /

Bruckenthal - königliche
Kabinets

Historia, mellybe az 1687 deki Stendoben Sulimán vezér-
nek parancsolatjából második Szörök országhoz menő
Erdély három natióból való kőveteknek Chagyar országra
kebeten az Dunáig és azon mellett - Nándor fejérvár-
tól fogva Kasciába, Szerrába, Macedoniába, Thraciába
egész Konstantinopolyig sőtba az Noach havasáig, azon
innen az Dunáig alsó és felső Chisziába, az Dunán innen
havas alföldében Erdély országraig való Ballasoknak mi
voltak említett Szulimán vezérnek és egyéb fő tiszteknek
váltogatása, míg előse, Szultán Mehemet társainak
pedig örökös fogvára való ítélte, és Szultán Sulimán
mánnak társaságra solemnis pompával való inaugurá-
ciója végezetre az fő fő és kiváltságos való városoknak
mi voltak irattak le. 1687 Stendobe Jelen Chahaly
havának tizen edgyedik napján kezdvén az Dunán mellett
1688 Stendoben első havának első napján végezvén Tóts.
váratt

+ Boer Kárton által.

ad. 10.

N 53. - 37. Ambr. Husk.

Liz. Zsigmondy'sche Landesbibl. 71. no.

[Kopier: Hans Zaidler, Hermannstadt 1834.]

Kasten L. 3.

2

Sententiam diversitatis

*Omnipotens genitor summus qui regnat in altis
Fecit cuncta, ponens naturae legibus ipsis
Alterea sed varios dominandi innata potestas
Affectus generat multis cultoribus orbis
Quid hinc bella gerunt, quum summo discrimine vivunt
Gentes, nonque vitam servant, legesque morales,
Unum sed cunctae
Ex his praenissis sic certo intelligat omnis
Nec numen proposit
Unum sed variis pergunt ad aethera Phanis.*

Martinus Boci.

Elojáró beszéd

Igen helyesen mondott Nagy Sándornak főkapitánya
hogy egy magyar közbírálat válogatott úrtejjel és seregekkel meg
ragott volt. experientia fons ingenii est et fundamentum audacia.
Ez elmének háború köve a sok országhoz, sok nemzetek között
való látás, hallás és az bátorságnak, bejárás oka, hivallásos azok
nak, kiket nagy rendben valók, és ha azok is olyasok, kiket az Isten és az
természet éles és sebély elmével ayandé hoztak meg, méit mivel az föld
munderűt csak egy természetű: *terina dimensione* sde az nap melege
különb különb minimeisegekkel, bérez ő benne, az mélytől is vagy
az, hogy az minimit az föld együtt terem, másutt olyant nem
hoz, mint Makedoniába az is kása, citrom, füge, mellyeknek
termések bőszeged vagynek, és mint itt Erdélyben az hárszeges
gyümölcsök gyümölcseinek, így az emberi nemzet is mint egy
természetű *physice* sde az nyelvüknek külömbösége, bérent
menden országbeli nemzetek az ő szokásokban, melly a másodok
természetű *habitusokban* és törvényekben igen külömböznek, az okos
pergrinus pedig az országnak minimeisegeket és erősegeket és
azokban való különb különb nemzeteknek *habitusokra*, szokásokra
és törvényekre igen, bérség irgázi, mellyet amaz minden országból
seget, igazságot tanító Cartesius is telekedett alóvalva az hősnősé
ges *philosophiait* sok országhoz, tartományokban és táborokban
mint annyi fele nemzetek hozt járt, és experiait, azért tanít munkét
hogy nem illek az különb különb nemzeteknek az ő szokásokat, rend
tartásokat *cupalni*, melly munkájának olyan tökéletes kiadására
ő sem jutott volna, ha az elmjét különb különb helyeken való
látással *habitus* nem éornálta volna, mint meg tették az

4
Ravaszokban levő régi honok elő hazájából, melyet példáiul hozz
elő az dolgoimnak magyarázatára. Ez a dolog az országokban való
látás, hallás, azoknak hívalthaság, az kik arany, és ezüst bányák.
Kán járhattak meg, mivel pedig nekem reménysegem hívalt volt elme.
netelem kézületlen is lehen arra, mint az historiának tizen egyedik és
tizen hetedik verséből hi tettem, mint lehetett el mentem, és mindene-
ket Magyar ország nemely részben, Kaszaban, Thracia Periaiban,
Kaccooniában, Thraciaiban, Alsó-Felső Országokban valamelyeket
láttam is el nem lehettem, mindeneket fel jegyeztem. Így hestem pedig
azon, hogy nemely dolgokat a latonyabul irhasak le, a mint magokban
vadásnak, cum minus sit in defectu peccare, quam in excessu. Ha pedig vala-
mely dolognak az historiában ritet nem adna, addig ellene ne mondjon, Ra-
nem valahol ezeket láttam, azokhat mind járja-el, és ha ugy nem találja
mint irtam, azértan ugy mondjon ellene. hegyes olvasó, vedó jó neven ez
his egyigye munkátskamat, melyet meno jóvó utamban nem hitse. Farad-
sággal irtam nagy gyengyeségben Boer Marton

Ad Comenium Auctorem

Quod tua Clioneos descripsit cura labores
En bene nec potero memor non esse tui
His multos castrorum ^{castris} ~~castris~~ duplicisque dolores
Parsus ~~parta~~ ^{parta} quis dulcoris esse potest
Eundant pretio quantis mens, carmina, vates
Eundat quareit lector et hora dabit
Chartarum Epollinis tollunt ad limina versus
Boerum ballas nec puto diva neque.
Quis fore non credat, merge atque praegrina tellus
Eundat busus temporis hora fuo
Franciscus Balnoki tamquam amico
et benevole apposuit

57

Cionee regnum tractant hi Caracenoruu
versus historia memorant et candida facta,
Urbes Pacivias adorant et splendida Mena
His ovis duos jungunt, sic hospitiorum
Nomina declarant, plaudunt hac moenia Totius

Crator Historia

Első rész

Ezertén rül dolga volt bünül meg rahodni.

Ez belcs világ dolga ha fel vizsgálják
Hellyel az országokon az egy találtatik,
Hogy hi hol leg hatalmasabb az ott uralkodik
Ez éretlen pediglen csak nyomorgattatik

Igy nagyon mostan dolga Erdély országának
Chert az török és Nemeth Bórnijé adának
Kém érdekelte sulyát e nagy igájának
Es külsőmb külsőmb fele ráköltatásának

Ez ezer hat száz felett Birtén nyoltsvan hitbe
Im fő vezér Erdélybe egy ~~batályt~~ küldte + Basáját

Et hi nagy sietéggel mi hazánkba jöve
Ez az által Erdélytől értő meg az m hogy mit here

Had és élés kellett nekik, azt mondja
Ez meg borult és chezett Eger városába
Chingyarást azt hogy irgylek Bórnijen parantsolya
Halga ide en Bórné és meg több is van hatra

Ez felett követekét here az országól
Hasonlóképpen meg az ország urától
Ez Chagyarok, Chéketyek és Czab nátiobol
Hogy mennyenek hazajaja Erdély országól.

8.

Követeket az országon nyugárást valósta
Az Nemes és nemzeti két Sárosokra
Felléi követség dolga és József Jaborra
Frajz natio respiciat az Markus Drauthra
Utak az dolgot estven utra képvilének
Chingyánt betsült lovaként Császokhoz küldének
Az urak, solgak kintok és az társ, Bekerek
Eros vas képe fele utnak Edelynnek eredének.

Nekem pedig elmében ez reményeseg vala
Hogy az országon belülből én meg térjek vissza,
Mellyel az ur is engem gyakorta biztatta,
De az idő magával lam külobet hozza

Chert az ur hogy Zafkánba estve be jutott
Ottan egyik legenyre nagy nyaralyai, bűllött
Chelyhez képest az uthoz ő is nem bizhatott
Chert könnyebbégre itthon is maradt.

Nekem az ur nyugárást akkora parantsolla
Hogy helyette képvilék és indulgok az utra
En pedig képvilétlen hegyett valék arra
Cheg is hogy meg vradá fel ülök az lóra

Chint az tehasló sű egy nem képvilhettem
Harmintz két Jachókkal kintot sem vihettek
Könnyen járo prej lóra hegyed hogy nem ültem,
Csak egy rasz fejer loval az uton biztattam

Nekem uti költregem ám csak Harmintz pénz volt
Senki egy felt mentet is kátomon nem látott
Cherfomom is ez felett semmire nem jó volt
Uram ajándékba egy pár tuzmat adott.

mi Zafkánból jó reggel indulánk
Vas képeura csak hamar el juttánk
Ottan nehezen ott ki vontathattánk
sohat is bajlodánk

Chasodok ref
Chagyar or Bagban

Ész Chagya vize mellé estvère meg Ballánk
Chasodik estve pedig Ugris vízhez juttánk
Káransebesbe innen az uton indulánk
Annak az Rostetjába egy házba bé Ballánk
Káransebesbe mennünk Bonyu nagy erdőbe

Es rettenetes nagy rúth
Ész eső effel nappal mint esett Buntelen
Ugy hogy az öltözetünk voltak tásig vízben.
Káransebesbe Balvan ott sokat mulattánk
Chert igen Észai vala elöl hildott postánk
Hogy mihor kellett volna nem érkezzek hozzánk
Észert onnan edéjen el nem indulnattánk.

Mints olly serény el hígyed mihent az Alastor álléiskor
De Éggelenként kedves nalla az égett bort
Bárnás egyra Ballásán és Bagrat mindenkor
Hajnali alom miatt indul tak viradtkor.

Chely gyors az beszédiben neki az nyelve
Hasonló mindenekben ahhoz az menése
Chaga is nagyon neki két sebibe

Nem is siet pöröglen
Gyakran meg dagadt torka mért nagy az ereje
Nem is siet pöröglen látom igen háza
Chert igen büdös ottan Begénynék az háza
Turosis hígyed neki két, Bára bordazza
Észert az gazdag Bonytol hágyatik vala

De hogy hágyatik éhészék onnan el indulánk
Es magunk sosa felöl sokat gondolkozzánk
Chert Bonyen Tálakból és tolvajoktól tarttánk
Ész felelmes helyekbe tsak alig maradánk

8.
Ejtre egy falu mellé estpakára, Ballánk
Ottas napjorig Bohsához estve fele juttánk
Egy nap eső miatt, berfellelt újánk
Nagy nyomoran eppen azon éjél halánk
Bohsától hogy Varsótznak juttánk katarába
Veletlenül minékünk, Pomoru hí jutta
Hogy ott egy sereg Labant, az erdőben volna
Mindenek elműekben nagy felelem vala
Otz urek- is hintőkben utnie nem mertek
Hogy jobban, Saladyanak parjára ülték
Kint raro az mezőben mindenfele nétek
Helyeket alig lettek olly, Boinyen rebegek.
Otz erdőből estvire onnan hogy hí juttánk
Varsótához tsak nem messze egy mezőben, Ballánk.
A nagy felelem mia ott is nem nyughattánk
Hanem azon estpakára Varsótba be Ballánk.
De hogy ismét az idő más napra vradá
Chengyart reggel az úton minden el indula
Török, Magyar Labanttól, Boinyen reteg vala
Mindenek hintőse ala felelem bus vala
Feltünk attól hogy az Kasá volunk el nem jöv
Káranbesia Heg- is ut melle le üle
Otz o' kádával el menni nem meré
Varsótpra újan vosta tóre
Chi is akkoron mingyarást meg torunk
Otz palánk melle' killyel mint le telepedénk
De nagy felelem mia ott halni nem mérünk. Hanem be az palánkba estpakára
De mind rendelt seregbe Bereg, Sebe állánk
Heggel Kasá is az Heg is mris el indulánk
Es az brassó vizehez egy beregbe juttánk
De mind rendelt seregbe Bereg, Sebe állánk
Chert Boinyen Labantokból az Beregbe tartánk
Estvire az palánkara mingyájon érkeppénk
Es hál az palánk mellett ott le telepedénk

menünk

De labantok kezdjato el annyira jelenik
 Hogy mind azon estakia alvoni nem merunk
 Az fo vepor Ektol taboral el, Bohok
 Es ott az Dunarizen o le erushedek
 Palantjai Torokok ruhunk hirt tevek
 Cserhi koveteket kert onnan el tavazzek.

Reggel mindig eholtoszenk a Duna partjara
 De ott is eleg hajó mi ruhunk nem vala
 Hogy mind által kelkesunk nem volt modunk abba
 Ezerit csak ott kellettek akhoron halma.

Chas nap mindig ket hajótt hogy reggel jövenek
 Hintok es tar, bekerik bele tettetenek
 Azokhal az urak is mind által kelletnek
 De egynemany legenyek bele nem terenek.

Egy hatz hajóhoz innen halma mentek
 De ott egyet hajóul jol meg
 Chert nyolts tallert otalle el.
 Uresen tele helyet reggel az pensenek

Harmad napon minnyazon mi is által kelunk
 De mangyarást a Bivink banatot el tellek
 Chert mi gyamolunk Boinyen ott meg betegdek.
 Ez nagy nyavalya mia sehidje esek

Chert az ventriculusnak a nagy forrosaga
 Es abbol az stercusnak constipatioja
 Nagy veletnelül, sala fo kovet urunkra
 Es eropen gyotrette oly Boinyu nyavalya

Harmadik res
 Mascia. Szervia

Beteg ural Heramba ott mangyart juttanak
 Es nyavalyaja mia egy ketig lakanak
 Nagy nyavalyajan Boinyen mindenek bankodtak
 Hogy elobb nem mehettek azem is busultak

* telar Heramba

Ezt ur nyavalyájának meg is az ő dolga
 Cheg fordula az alatt a solutioia
 Chingyarást előbb mennek mi is más Ballára
 Ez egy nagy meső város neve Borostza
 Ezingyi nagy bővege van hegyed ott az boinak
 Hogy a feleségiben az boros hádaiknak
 Jól fel állhatam volna és azok egy magosok
 Hogy tette Borost voltak rajtuk lajtorákon hegtak.
 Heggel onnan indulánk el kezdett utunkra
 Es tők hamar el juttánk az nagy Churavira
 Tár, sokerrel vilének Chavon trimbájába
 Shely magó el merül vala és állig marada
 Ott valami neheren és állal kelenk
 Tondron ejjel setetbe eikherenk
 Ott Ballasokra felgel mind le telepidentk
 Jsmét az ejj el telvén az utra kúbulenk.
 Egy felől az oldalait Tondronok az Duna
 Chospa és más felől az Jászis jőz reaja
 Turu medglen körül annak az bástyája
 Ez felett magos neki és erős hó fala.
 Tondrobólyvira után ismét el indulánk
 Es pusztá fűrtük tsak hamar el juttánk
 Egy kamba ott kálnia mindnyajon meg Ballánk
 De az Torok tabora ott mirá találánk
 Temenysegünk medglen minnyajon az vala
 Hogy Vándor fejérvárhaz az Torok táborra
 Es ha ott nem találjuk Ebez talyehára
 Chegyünk és onnan vna Erdely orságába
 De az idő magával lám kúlobbet hozott
 Chert Jővezer, mint mondani, onnan előt állott
 Ez ki höveteket kirt aztaboron nem volt
 Trauz vezer kéri tábornak adatott.

11

Tsajp ő magából válszt nem adhatta
Chas pedig ő kúvile ott fevebb nem vala
Erert hellegett mennyünk konstantinápolyba
E' máinqs fartsikrol tabor el indula
Kevcsék voltak ott az jó ruhások
Tobbre inkább voltak rakh hitvány rongyosok
Egyes bal rás hopia volt esthan ő nálek
E' mdeqbe világot fehéte romlokok.

Gyalog sok volt ő vártok mért levak náhul lorol Ballott
A'holt is a teve sama nélkül sok volt ott
Hogy más vegyenek abba nem találtak modot
Hason estendón mondták hogy nem

Velek együtt indulásik mi is onnan utra
Hapan hápa balánka juttunk estakára
E' a Somysag mia nagy nyomorúságba
Halanik mért ott az helybe tsak egy tséste vala.

Öz pedig telli vala Somyu fartsarúggal
Köinyen kesgettek minhet az ő hangyáakkal
Oleg citotték hátúikat nagy nád tudajókkal
Gyakran meg is bettanak ok domab Gyúvorral
Eovahnak vendegrege vala savany palma
Öz is pedig tsak kéves nagy tallir az árra
Ezandekon az fat is az Hangi nem adta
Hanem az mind le kéttett az áriat megvonta

Heggel ismét az utra mangyart el indulánk
E' Palatyna mellett tsak el Baguldozánk
Sem elist mi abba penzünkben nem képpánk
Hanem onnan hi jöven tsak üresen járunk
Heggeltől fogva estig tsak mint egyre mennyünk
Egy ital rizet pedig sohollis nem lelünk
Öz nagy Somysag mia ugyan el eredünk
E'lvore az Husnyai patakhoz érkezzünk

12
Az patak mellett halván ott hárt is valának
Sokan az lovak között meg is rabolták
Ezen éjjel lovakban keltot el lopának
Eki meg raboltattanak meg nyomorodónak
Ehas napon fel készülvén ismét előbb mennünk
vize mellé estvire érkeztünk
az víz parton ott meg telepedünk
való helyről ismét fel készülvünk
Mintén az idő vala már éjjelkor
vala már akkoron az tábor
hogy nekünk az négy tíz órákor
ott adatték az sor.

Ekkor pedig immarion el indultunk volna
Fő vezér és Eki Bárány mellünk meg Balla
Ekert az tábor az bidon akkor megyen vala
Hogy által táborodjék vezér is azt várta
Fő vezér után mindig azt mi is által megyünk
Az kina patakhoz estvire érkeztünk
Egy pedig ott halván reggel fel készülvünk
Egy erdő mellett estve meg le telepedünk
Negyedik nap
Fő törökök halála

Az itt folyóvizéhez juttunk más Ballásra
Pannónia városába be juttunk más napra
Az fő vezér laborra város melle vala
Báránytól fő vezérnek akkor íretet juttat
Ekkoron az fő vezért mindig azt confirmáltak
Ei sok fő törököket másnap hozzá kiak
Táborukat úrról úrra mind jellel vágdaltak
Mintén satora előtt öket fel kinttollak
Eki Buljuk és az kintak két fő Deszterdaronk
Kik voltak az országba főebb komornyokot

Az földön hevert nekik kőver' hevert tagyok
 Önként sertés marháknak lett bőnyű haláluk
 Fő fő Tefkerdsiek kik az más vezérnek
 Tanácsosi valának gyomlák az verék
 Dester Emiri Váspát világból ki ürtek
 Jantsai Aga Szahagát akhkoron meg ölték
 Jantsai Agát pediglen akhkor Bamba ki vették
 Ohinden javat ő tölle elsőben el vették
 Két fő Isor bápiakat akhkoron meg ölték
 Weiss Effendi táborból idejen el sönték
 Jantsai Aga helybe mingyárt maistherestek
 Es helyette akhkoron egy vén embert töltek
 Szakallának száljai voltak mind feyerek
 Dierit a sama ugy hozta az ő idejének
 Negyöd napot mulattank ott Kis veirofába
 Es effve felé akhkor indulánk az utra
 De effvère meg Beillánk Kisnek határába
 Ott azon ejel halánk nagy nyomorúságba
 Es az herebtenysegnek az ki fő tolmatsa
 Velünk kala es bőnyen meg ijedett vala
 El connyrá hogy semmit nem méit aliansa
 De az konstantinápolyt gyakran ohajtatta
 Szolgáit is pediglen mind táborba ragya
 Chere volna az Duna egytráká gondola
 Ruháját más ruhával el is változtatta
 Két társait meg ejel az utra inditta
 Ő is reggel indulánk mingyárt az utra
 Es juttánk settenetes mersek hágyokra
 Effve pedig isz hóvalpuvellen szálaira
 Chusba Bapa balánknek juttánk cüntarába
 Jsmet viradra juttán utunkra indulánk
 Várkőhöz közrel effve egy patakhoz szálánk
 Reggelre fel viradván meg az utunk fogánk
 Es az bokros udahon sokat es bajodánk

14
Ez nap az hideg felbe sohat is bervedünk
Effe pedig egy völgybe ismét telepedünk
Lovak keresni pedig reggel hogy fel kelünk
Ez lovak között hirtet pedig nem lehetünk
Engem is az többi között gyalog hagyának
Ha gyalog voltam engem nemelyek tsuoltak
De jövendo dolgokról semmit ők nem tudtak
Ez második estzaka ők is sicut egy jertek
Ehert hogy az Bagamánok katarába juttának
Esmet az estzakarai egy hegy melle Ballánk
Ez nagy sanyaru felben annyira el nyugvának
Hogy ők lovat ismétlen akhoran el áldának
Etem azért az elott hők muszkiladtak
Orban az helyben ők is mind gyalog maradtak
Ok törökök ehs. ggel e' hirtelleg meg holtak
Chellyeket az jobb sinnen az többit tsak hagytek
Ez hegy mellől viradkor utusokra indulának
Effe fele az napon Cofiaiba juttának
Ott az törökök többortól katra el maradtak
Ehert az laborral jarrin katra e'lest nem kaphattak
Ez felett az Bolgákba ott kaza kőzetének
Chihelyt az fővezértől kermanyt Bereshettenik
Cofiaabol Bolgákba Erdelybe eresztének
Hgy kevesebb magunkkal ismét elöb mennünk
Cofiaabol ott nap ismét meg indulának
Fenihamba efferre kálnra el juttának
Ez Ballasokra Bellgel minnyajon meg Ballánk
Bont es' Penat penzeken ott elget káranik
Ott egy igen jeles ham a maszon vala
Nydon et ol pediglen annak az o kassa
Ez felett tizen öt ol Seleségi vala
De mind feje on bol volt annak kezdésetya.

Játmanynba érkezzünk más nyron esteire
 Minden embernek vála, Ballás el rendelve
 De semmit nem adtanak pénz nélkül etelae
 Mindencit meg fésettek jüllörrel jüllörre.

Játmanynbol cimetlen reggel elobb mennek
 Cokat soros utakon havas hózt tekergetnek
 Könyvi sok hóvek ma nagy kinal is merenek
 Ottan egy bős forása az havas hózt érenek

Ez nagy forás el el higyedő olyan forás vála
 Hogy mikos egy tyukmangát bele tevenk abba
 Ez tyukmány hamarsággal oly jól meg főöd vála
 Hogy a semünk látára Bellgel & hasadoppa

Effere akkor juttánk Sinter hoz Derwendre
 Chelly Bulgarok faluya havas hózt esitte
 Tolvajoktól feltünk be halánk rategerte
 Urak együve gyulven halának nagy felve

Ódák
 Chacedonia

Reggel onnant dolgunhra ismét elebb mennek
 Czárhambeli falu mellett mi tsak el kótetenk
 Es Tatar Bogátsuhra esteire érkezzünk
 Hogy az tábor haladjon öt nagy ott lovónk

Ez tavas elzt az varost elobb az Tatarok lahtak
 Es Tatar Bogátsuhák más azért hijak
 Törökök es görögök's Bolgarok most lakjak
 Chüvesekkel es boltokkal telli vagynak utrak

Ott egy igen jeles ham pratz mellett vála
 Harminth hat öt jó rendű volt avonak az hásta
 Tizen öt nagy hó a bloz az hámot tartotta
 Es neki mind fejeron asó hegyazatya
 Annak az uvaraba volt egy ches tsost me
 Chármány hóbol válya egeben hórule
 Megpediglen mind egy háid hureker éntve
 Ez tevesi rhatott egy bersmind belotte

16.
Hogy Tatar Bogartsekhrol el mennek az utra
Olyan b6 volt mindenütt, Belyel az ris kása
Nagy kolondggába, lábán is áll vala
Chint itt kőveisoknak Tortvárosoknok határu az buza.

Étt az hol kinyomtaták rakásba találtak
Az lovaknak mindiglen cipő helyet adtak.
De az hol meg hajultak az ki ütt is láttuk.
Ki ütt az víz hejtotta és mi meg inditattuk.

Étt kényenek egész hó vala az zápolya
Chint az vas hamornak kerékét tsinálva
Ki is házába meg hajalt nagy rakás ris kása
Ugyan jól meg intéstem de volt nyolcvan véska

Étt nap múlva pedig mennek Philisibe,
Hol nagy Cándor atya volt regen el temetre.
Chelly Filips király az ki nagy Cándort nemzete
Kiroi Philips most id az városnak neve.

Philisiből el mennek ismétlen dolgunkra
És estyákára juttánk Adyrosztya falába
Étt vala muniyájunknak Bomoru Ballása
De csak úgy kellett lenni mint az idő hozta.

Onnan reggel fel kelvén mennek hájaliba,
Chelly rop hitván alacsony Bolgárok faluya
Házoknak nints mindiglen sohull is padlása,
És felett ablak helyén kemény az ablaka.

Chasnap onnan fel kelvén ismét elöb mennek,
És mi Uruntu vára esve felé erénk,
A Ballasokra Belyel ott le telepedénk

Hajnali idő tájba ismétlen fel kelénk
Uruntu várt mindiglen egy jeles ham vala
Chellyet szultan Szuliman regenten rakadta
Chas fel táj ezer háddal ki Bets városára
Hogy meg vegye az végre regen fel most vala.

Ismét jó haznába az utra keűbük
 Az nqo effre felebe. Harmanlikba érenk
 Es minemint kaphattunk pallást - is heresenk,
 Meggel onnan dolgunkra mi meg elobb mennénk
 Effre fele érkezzünk egy török városra
 Az mely városnak neve vagyon Chushta Passa
 Ott cherits folyóirren egy nagy kö híd vala
 Faragott kőből állott es hú, az meatusa
 Chushta Passarol ma'snap mennénk kőmálitá
 Egy özegey Volgáinhoz az ter is be palla,
 Az nqo mindig vala nagy parán jó bosra
 Chellytol effre sok legény hídgyed meg hajdula
 Hatodik rész

Thracia

Meggel onnan indulván jutánk Dringpolyba
 Az város végén mennénk egy igen nagy hídra
 Chellynek fertály mért föld volt jó renden az híd
 Chint faragott kőből volt az híd hi tsinálva
 Az vára Dringpolyban fekszik am nagy helybe
 De négy annyi az hostát vagyon körülette
 Chindensele nqo lakik sok is hídgyed benne,
 Friendsa es cherits vizek folyának - el melette
 Azt a várat Orestes végén építette
 Chellyet is Orestia volt végén az neve,
 Adrianus hostáttal meg őregbítette
 Chellyrol vagyon Dringpoly az városnak neve
 Chint hólósvár egészen minden hostatival
 Nagyobb helyben fekszik ez ama meg heit annyival
 Semmit nem hadrom ebben el hídgyen en Rommal
 Chinemü legyen mindig meg rom pennanimel
 Az varnak heritese most házak falai.
 Eoo tyukak mindig házaknak ablakai
 E romlodoztak neki sok helyen kastyai
 Ez felett vagynak hitvány es keskeny házu

Korostak, sűrűkennet. majd minden uttsai
 Bálkálkhal vagyunk inkább azok is mind telli
 Ohagorok is jobbara minden palotai

Ez utcsakba sok helyen aranyos trestmij
 Ez pratron többi közt ott két nagy bolt vala
 Fertaly mint föld is minden vagyson kelti kálpa
 Emlekezetre elhőbása azt rakadta

Minden drága, seoseggel azok vannak rakva

Ez egyik boltba vala Noak fel trünaja
 Trünával fel ehgőtra egyik fel praputsa
 Ez Trünába el feine jól két veha trupa.
 Praputsaba is benne is minden egy veha

Legen Bolgaroknak volt az Noak kiralyja
 Egy nagy kavas közt neki volt az o lakasa
 Noak kavassanak azt ma is minden hirja
 Ohivel ott vala neki az kiraly veira

Ez Tróth tróthar egykor ötlet el fogadta
 Egy nagy kerék bástya ba rabsagba tartotta.
 Ngy nyugotra az bástya varnak oldalaba
 Eleg rabok valának most is lattam abba

Az Trótharnek egykoran érkezik is kare kore
 Es egy nagy vendegre akkor fel hejülle
 Vendegsége jutta az neki ebe

Vajnokokat sok felöl akkor fel jegyezte pütette

Oh bajnokok tsak hamar oda érkeze'nek.
 Minden orzagbol sellgel akkor fel gyüle'nek
 Egy tsch viteznek ma'is köztök nem lele'nek.
 Trótharnek az Noakrol ott emlekeze'nek

Tróthar akkor Noakrol tomlotból ki hivatla
 Egynehany napok alatt ötlet jól tartotta
 Tróthar Cséh viteznek meg vizi botlatta
 Jgere' ka meg birna meg ajandekozna

Chikor Noak mai elö menne az vadakra
 Egy hö falnál elötte ott állott egy bika
 Ez bikaának lábait hamar meg fogadta
 Es hö falon mungyarást azt által rajtotta
 Chikori az Csély vitézhöz Noak el érkezek
 Az Csély vitézzel mungyart erősen meg küsdék
 Csély vitéz az Noaktól egy földhez verette
 Hogy minden teste neki mungyart ösve romlék
 Az piatron jártomba mennék egy metszetre
 Hogy minemü templomok azt meg szemlélnék
 Ott vala Chakometnek nagy elkerán könyve
 Chellybe iratott vala minden ö törvénye
 Ez könyvnek hátsó sága harmadfel sngig vala
 két sng mindiglen annak az ö Beles volta
 Temérdeksege neki hgyed egy sng vala
 Egészen telli vala vele egy cathedra
 Onnan azután mennék ismét mai templomba
 Az Szultán Szelim tigris ö maga ruhadta
 Es tigrisüohnak most az leg főebb temploma
 Templom ilyen formájú minden képen vala
 Annak az bolt rajtása mind egészen kettős
 Ez allyától mind felig Besz trüfia festéhs
 Padomentsma mariany es kharlái bünyöllös
 Ez estzakára mindig gyertyával is bövös
 Templomnak Bönyu magos nagy bolt rajtástól
 Sürü lántzok le függnek egészen mind vasból
 Ugy hogy padomentsmol en fcl értem azt jól
 két vas karskák függnek alá az lántzokrol
 Vas karskákön vagynak sürü apró lántzok
 Ez karskák be fogtak templomat olly nagyok
 Ez az lántzokön függnek sok ivog palatákok
 Uveg palatákok között voltak Szuly tojások

Cheg köztöl am en' egy' se' mi' vagyon benne
 E' azok' fa' olajjal' voltanak' telyesek
 Azra' való' e'zt' b'ahá' hogy' templomba' mennek
 Azokba' világokat' könyörgés' kor' t' b'nek

Templom' közepibe' van' egy' igen' szép' trefstme
 Trefstme' felett' pediglen' s'peltat' építve
 Cypeltaton' korona' formára' ki' ontve
 Vala' e'hesen' tere' szép' aranyos' trefstme

Ezek'ek' tsak' tizen' haton' az' templomba' voltak
 Külsinek' ei' tábori' formán' tsinaltattak
 Tizen' hat' e'hes' könyvek' azokon' állanak
 Föld' p'ostoval' az' könyvet' be' takartattanak

Az' templomnak' a'ptója' t' b'ta' eberum' fa'
 két' fele' nyíró' magos' az' pediglen' való'
 E'hes' formára' ontve' sárga' rez' az' sárha'
 Szép' föld' materiával' az' való' be' vonva

Ez'interme' hóris' hóru' egészen' tornatgós
 E' annak' az' tornatgós' trefst' bolt' hástas'
 Charvany' hóru' ez'interme' mint' padumontumos,
 Ha' meg' látna' a' hárt' rá' hágya' hogy' tsinos

Az' tornatgós' tizen' hat' a' b'los' hóru' tartja
 Mindenk' egész' márvány' de' negy' ol' az' hárt' sa'
 két' ol' temirdiksege' mindenk'nek' való'
 A' b'los'oknak' két' vege' ontve' rez' hárt'ha

De' az' ez'intermének' is' közepibe' trefstme
 Charvany' hóru' rez'esen' trefst'án' fel' építve'
 Tizen' nyolc' e'hes' trefst' sárga' rez'bol' ontve'
 Charvany' hóru' tsatorna' egészen' hóru'le

Az' templom' negy' s'egibe' negy' metzet' építve
 Hórt' ol' s'agba' masok' sohult' nem' lehetne
 Konstantinopol'ban' is' nints' olyan' építve
 Hagópab' mint' itt' vagyon' az' torony' Chegyesbe

Három három folyó is miltretéken vala
Ohkor Főnökön minni aharnak templomba
Tizen két hadgyáknak kell fel hagyni azokba
Fainalba, délbe is este ott horditonnya

Templomnak is tornáznak minden hejazatja
Tejer onbol vala mint eszen ki tsinálva,
Tajzai uló helyének nagy o' magossága,
Ez pediglen ki ul belöl Bog' oransos vala
Ely föld vidulás vala akkor Dringpölybe
Ohvil hogy az hároknak az o' hejazatja
Cholytserepétből állottak az föld ugy meg inga
Oh helyen le hulattak az föld ugy meg inga

Ugy két felett negy napot Dringpölybe lakam
Ohig az tabor után ~~nem~~ el mi is el balagánk
Mysa nevi faluba estvere meg szállánk
Ezen eszel ott hálván meg reggel el juttánk
Reggel ismét dolgunkra onnan is el mennénk
Naba mezo városba este fele érenk
Jo rajnába minnyajon onnan fel hűsülénk
Es az napon estvere Kulhárra érkezenk

Onnan meg fel hűsülvön el mennénk dolgunkra
Es ebédre érkezenk mi Káustiaiba
Cötét estvere mégig hárszin faluba
Oh lovaknak vendegrege vala savány Balma

Hárszinről érkezenk más napon Toslara
Oh az gazdának vala edes tujros borra,
Bohoz vigyazo pedig vak is sühöd vala
Ezert az legenyek is esenek az tojpra

Ha penze két gazdatól vagy két kyscit ittak,
De nagy annyit hordatol oh el kikintottak
Bo' tujronybol az borba ezeket fatsartak,
Ohno, Bellgel do' tódertek el, csinyra ittak

Onnan ismétlen mennek az tenger partjára
 Hol Okenelcus lakott, Besz Ciliáriába,
 Ott fel nevezett volt az híres Helena
 Es onnan vitte őtél Paris Trojába.

Chotta azt a Torok Görögöt el vette
 Az általat fogva azt ő nem gátelte,
 Nemlött falait borostyan Besz földön fel notte,
 Kö falai es bastyai vadnak töredékre

Az városból ismétlen reggel etető mennek
 Es Szukkeskmedsire estvere eihezzenk
 Szukkesk medsen halva ismet fel köpülentk
 Konstantinápoly fel onnan meg el mennek

Hetedik rész
 Konstantinápoly le'irása

Delután két órákor Konstantinápolyba
 Be'jutánk az nagy híres tojári városba
 Cheg mondón héves sovál minimú az vara
 Ha hi pedig nem tudja, halgasson en' Bonna.

Ejzakarára es naps nyugotra kámas az kö falai
 Chert onnan semmi vére nints vagyon Baras arha;
 Szardáppal es vetessel nekun telli vala
 Tök helyen az arhába vala Besz zold' bura.

Délre az fejez tenger vagyon az törebe
 Nag'kelett felöl tenger Bakadek melléte
 Chafel mertföld az kassa ejzakarára es délre
 Ch' tenger felöl néhi tsak egy keutése

Két hegyet es két völgyet foglal be' magába,
 De három segelete tsak annak az vara
 Egyik seg van délre es a másik ejzakarára
 Harmadik pedig mutat nyári naps nyugotra

Negyven ezer utak vagynak ott az varban
 Két két ember ejzakarára öríz az utakban,
 Nyolcvan ezret télen az am hírek Samban
 Kád vörelő ember nints annyi ez a Sagban.

Egy nagy ontott víz kigyó állott az piacton
 Ez víz kigyónak pedig három feje vagyon;
 Három fejet kigyónak tünáltak oly módon,
 Hogy van három bejűre az kigyó mutatson.

Ez Theodosiusnak van ott egy oblopa,
 Chella fát kesernyeg vagyon kigyóhoz tünálva
 Két résben van az oblopa magosson formálva
 Harmad fel ol föld sűnen az fundamentuma

Ennek fundamentumát sok kőből tünáltak
 De mind márvány kőből azokat faragták,
 Külömb külömb kővel, sűnen meg trisztaik
 Negy bejűre mindig frissen azt fel rakták

Fundamentum negy bejűre negy darab víz tevé
 Ez negy darab víz vagyon negy bejűre ontoc
 Közre van az oblopa sűnen helyeztetve
 Oblopnak is formája vagyon, sűn negy bejűre.

Hat ol oblopnak kigyó az o magosága
 Ez egészen egy kőből vagyon tri tünálva,
 Turke márvány az oblopa negy oldala triszta
 Fundamentum alligara ezek vagynak írva.

Difficilis quondam dominis parere serenis
 Jussus et extinctis palmam portare tyrannis
 Omnia Theodosio cedunt subolique serenni
 Ter denis sic victus ego domitusque diebus.

Od mely piactnak ezek vagynak kőgőben
 Semmi esület azon az piacton nintsen,
 Hanem trak jászodoznak ez dűdának ezen
 Cheit az az piact vagyon gyönyörű, sűn terben.

Várnak minden utzái sűn padimentumos
 Etkai mely nagy esobe soka az nem rares,
 Chindensele az város nagy leütő es hájos
 Curu minden utzája de ketskeny es boros.

És kuszbon nyolcz hársi konstantinápolyinak
 Minden áros utzái be helyezve vagynak.
 És melegen vásárolok ott nem igen járnak
 Mint nagy sokadalomban minden nap egy vagynak.
 És tsébernek dél felől vagyon külsőn vara,
 Mero marvany köből álló annak az hársya
 Annak felé iratos és aranyos vala
 Csűrűen hársya jántsaír képm közit állja
 Három oroblang vala ott egy sötét helybe
 De ver kenyos és sarga azoknak a porc
 Nagy valamindeniknek az négy laba hörmény,
 Mindeniknek tengerdek és selej a brige
 Hátulso két labánal vékony az dercha,
 Lassu pedig és sima mindeniknek farka
 Olyan mind az medvenek fejek koponyaja,
 De mindeniknek vagyon nagy hegyetlen pája.
 Pardutz és leopardutz, kizuz is ott vala,
 Onnan mennek az állja Jofia templomba,
 De tudalatos annak tszra hö rakaja
 Felöl mind hörs hörs meivany és sloz rakva
 Két rendbe vagynak benne seo aranyos harok
 Csűrű vas harikának sok úrig palatshok
 De környillette vagynak gyonyörü tornatshok
 Charvany köből állanak egejen mind azot.
 Tsajjai vara mellett nap kelet felére
 Chely eigen közrül vagyon tengernek mellett
 Csok agyut rakottattak majd fel mért földnyire
 Cereq bontak is voltak és daratshok közötté
 Kereptenytol nyert agyuk közton sokan voltak,
 Erdelybe nyert agyuk is közöttön tartotta
 Babilonnak palai kívül még rontottak
 És egy dőha sim alatt tsak egyedül tartnak.

Az tenger közepibe van egy bástya délre.
 Az graditsig magoson vagyon fel építve
 Egy kis köszklatskára, Béren helyezettve
 De másképén leányvai annak az ó neve.

Tizen egy ágyuk vagynak helyezettve abba,
 Hogy az tengert őrizték építették arra.

Az fekete tengernék ott van be'folyása
 Chai felől fejei tenger néz az be'folyására

Az fekete tengernék olly sebe: folyása.
 Az leányvai nál, hogy málnot ott jól el hajtana
 Van be'folyól délre nem látják folyása
 Chait az fejei tengerbe ott van bakhadása.

Az tengeren ott vagynak bonyu nagy galycik.
 De az kik frantzake galionoknak híjják
 Och agyulyokait abba kaitrolna tartják
 Helyis azoknak orrak az kik Torok galycik
 Hatvan négy ágyut láttam frantzua galionba
 De többek is látták nagyobb pedig masba
 Az contignatiorba voltak tsináltatva
 Templomak is házok voltak here: Steny galionba.

Az Fedikola vagyon az varon kút délre
 Es az fejei tengernék, Betibe építve
 Chagos palotakból áll az egynehány r' de
 Az hegyátja vagyon Béren terepére.

Van heletre építve vagyon az Palata
 Annak magos es erős hegy oldalba vára
 Tenger bakhadekon jutt majd minden koptatja
 Van Konstantzinqsólnak tenger mellett rakve.

Chennyi ember Erdilybe es havas alföldibe
 Erekket bátor legyen Choldova tetetre
 De Konstantzinqsólnak vagyon annyi néze
 Az koptatival egyet ember ertse

Moltzadok és
Törökök dolga.

Cheg mondani kévis, sovát az város mivoltát
Jimmár elő, pámlalom az Törökök dolga
Es sok fő Törököknek, Berletten haláltat,
Az az tszárának vege ches, Bepi pompáját
Fő vezér, mely táborról Epektől el, Böhök
Annak leg elsőben itt az fejt elvevök.

Az tábor eleiben Philzinkes küldök;

De avval szultán Chehemet meg nem menekedök.

Szultán Chehemet tszárának miért lett fogyaga.

Cheg mondom, de ez kívül nintsen is mai oha

Szörnyű sok vadátsággal az időt mulatta

Es kietlen helyeken az népetrontotta.

Sok agarat es kópokat, a gyásokat tartott
Kürie pámlalkatatlan kintset is tekerlett.

Az Szerajevában, Belyel tsak ottthon mulatott

Hadak fizetésére vselt kévis gondot.

Hogy ha mi kévis kintset az Kadak, pámará

Az tjtseknek hi adott nem volt gondja arra

Fára meg a tjtektől hadaknak ó zoldja

Azt is a tjt magának el kysorítottta.

Spahyak es fantzerek sokat rugolottak

Es hogy zoldot nem vettek, szigorúak voltak

Chis városnál sok tjtet ok is fel kentsoltak

Szultán Chehemet tszárára ezert haraguttak

Chivel pedig Gauszt ezek valóztottak

Aharattya ellen is tsak tea' doblottak.

Hogy konstanzingóolyban be' mennyen kiviányak

Szultán Chehemetnek tjtet nyakából le vonnyak

Hogy Gausz fő vezér az városba jutta

Chkoi az tszár vála egy Bepi Szerajabá

Chinden segyveres nélkül magát mulatnia

De tenger Bakadehon a Szeraj tul vála.

Fő vezér és kispriuli hozzá járulának
És illyen bententartat néki mondanak:
Hogy vege, bakaht ommai ó birodalmának,
Cháinak conferáltatott jussa hatalmanak.

Attkhoron ötét mindgyárt areftomba tevek
És konstantzinqályba onnat vsza vevek
Tizen háim graditnyit tomletsbe be vettek
Hogy fograyba életé neki vegerodjek.

Chunden égyjank akkor uvarbel hi hajtak
Cok agart és kopait városra hi tszqak
És sok fő paripent, bellyel mind el adak,
Világi dítseségtől ekejpen meg foztak.

És ó ötset pediglen akkor elő hoztak
Chely a szultán szulman és tszqárnak vállasztak
De az confirmálásban azt az rendit tartják
Hogy hadaknak meg fizet, és ugy confirmálják.

És mely ven fantseu agait Chis városnal tették
Itt azt az ó tszqából ismét hi vetették
Cok erbeny penzt ó rapta erőszakhal vettek
És helyette egy ifjú jó szál legény tették.

Hatvan hét fő urakat akkor meg nyakaptak
Szörnyű kintset ó tollok tárhazba hordottak
Chellyeket az hadaknak, bellyel hi osztottak,
Chert az régi kintsekhel, Babadok nem voltak.

Kilenczedik rész
Az tszqári pompos.

Hogy az hadakat penzzel ok meg elégittek
Szultán szulman tszqárt egy hajóba tevek
Eub szultánba ötél tengeren fel vüek,
Hogy neki az országon hatalom adassék.

Eub szultán egy hóffat essák felöl vagyon
É innen esztetett tenger Bahadekon

Várnak egyik, Beghis egen körpül vagyon,
 Ugy tanáltak hogy visbe labon sok ház alljon

Ebbe azhoztattia van egy templom építve,
 Chely Görög templomnak volt az előtt helye,
 Arany Bajú Szent János ott volt el temetve
 Görögöktől is az hely tartatott, Sentségbe.

Hozt is ez templomba van János koporsója
 Három epüst kiapátal van által foglalva
 Szép fekete festekes az koporso vála

Padimentumát tettek nagy három ábokra
 Templom mellett építék egy tornász építve
 Charveng annak pediglen mind egészen köve
 Szép rézes és aranyos tornász külső fele
 Templomnak és tornáznak feje ön fedile.

Chikor Konstantinopolj Chahomet ~~zajlszának~~
 Akhori tartója Torok nemzet vitte

Chahomet ~~zajlszának~~ akhori tartója
 Ott esett el az tornász hol építve vála
 Szert a Torok nemzet sents helyet azt tartja
 Tornász közeim fekszik egy ékes koporso.

Máa pediglen fekszik az a ~~zajlszának~~ tartó
 És koporso felett függ egy nagy epüst koporso
 Az koporso fedile gyönyörű Bego ~~zajlszának~~

Vas rostelyba koporso egészen áll vála,
 Az rostely pánczella volt rit hával be vonva
 Tok utca palaták sűrűn körüle ágotva

Olajjal mind telyesek gyertyáim építve
 Nap nyugott felől való végiben tornáznak
 Vagyon az koporsója a ~~zajlszának~~ tartónak.

Nap nyugotra az feje van az koporsónak
 Az fejevel kötik fel kardgyát a tszainak

Chas koporsóba fekszik ismét közlár Orzá
 Nap keletre tornászba van az koporsója.

két haragjában tsq'ar egin meg folytatta
 Chavany kobol bi vagyon faragva az homja
 Templom es tornat, hozott egy pilagora,
 Az alatt egy bes' t'estme jo' isu viz vala
 Volt az ritka panzettel egészen beutva
 Husz maivany of stors' pedig egészen azt tartja.
 Ekkor vagy az templomba vagy tornatba mennék
 Elsoben az t'estmerol' t' stasagol' v' b'nek
 Azutan az két helybe menven' honyörcgnek
 Ejel napsal tornatka s'untelen orisnek
 Veres seftelhet' kazo valameg ts'frajva,
 Es amnek halvan' laoid' az két oldalaba
 Hatvan' b'ostandgyat' azt ekkor vornyak' vala
 Sok hajok' egész tengert el' estek' utanna.
 Az tsq'art' az tornatba ekkoran be' v'ick
 Es ott neki az kardot oldalara köttek,
 Az Bringotyi' k'apun varesba be' v'ick
 Es az tsq'ari' pomsat' ekkorson rendezek.
 Tsq'ar' vara' k'apuhoz vala egy merit' foldre
 Mind fövennyel' az utra vala be' teritve
 Es k'ap'as' jant'ar' allott' utra két felibe
 Angliai' k'ontorbe' voltak' mind' többnyire
 Egy merit' foldnyek' két rendez' nyultak' az jant'arok,
 Chinden' s'aznak' o' hoztek' volt' kulon' b'akatsok,
 Szakatsnak' kezeben' egy egy alabardok
 Tengenetyivel' meg' fuzott' nagy' k'ap'su' ruhajok.
 Szolakhokkal' utannak' ment' az jant'ar' C'ga,
 Az pediglen' ifju' es' kerik' abraza'ja,
 V' hony' k'ol'su' es' b'oke' neki' a' b'ajus'ba
 Kezere'k' föve' aranyos' tollos' b'uzoganya
 Szaz' nyolcvan' Torb'eff'ak' tollok' mind' boru' s'oru'
 K'agyok' es' fezeret' C'ga' utar' mentek
 Tollot' mind' boru' s'oru' nagyok' es' fezeret'.

30
Hátvan nyolcszáz penglen gyalog volt ezeknek
Ez sár tizenkéttoze jo lovakan ultek
Es ezeket kovették, sár hátvan Trausok,
Cimák nekik az kontyok miként valgas kersok
vály belöjek fert volna olly nagyok
Ez oldalakon vilagott sár aranyos kardok.
Sár tizenkét kardok ezek után mentek
Ohind tekerwenyes kalás az kontyak nekik
Trausok kontyainál ezek sem kisebbek
Elo es hátra sárget kontyak alatt fejek.
Ezek után fő vezér kérseli fiával
Chentenek egen ehés aranyos sár sámmal.
Fő vezér pedig termett uri ábrásattal,
Valának az pompába királyi ruhákkal
Fő vezér után mentek huszon negy Emirek,
Chahomet nemzetéből való ezek sárntek,
Bal felöl áltál költve volt kontyok nekik
kontyok köteleje pedig Scophium pecimék
Haimentz két hengyel futok ezek után mentek.
Cüveg tohé formára volt magas süvegek
Ezok pedig egészen ezüstből öntettek.
Talpig selyem ruhákba voltak mind ezek.
Es kilentz vezetőknek ezek közt voltak
Etrannyal gold vragos tráragott vilagtak,
Cima fej es tollos buzoganyak voltak
Draga, kötöl es aranytól ugyan rogyak tanak.
Csultán Szulimau tsqdar ezek után vala,
Kofbu es hattavany neki az ő ábrásatja,
Kistvany vala, Bahalla mért azt taroltatja
Egyes mért ő neki az 200 úgy kosta
Csqdar, seles, sárqyú, sárhe párszaja,
Arannyal gold vragos sár köves tráragya
Két felé, sármeivel az után nej vala,
Ez ő kofsonettének az volt az formája

Egy szeptember, kinehi kardquat felkötette
Jobb kéz felől tszárának ment, szinten melette.

És Eub Czullani, vagy bal felől keserte
Ötöd kello az fel kezét tszárjára tette.

Jobb kéz is bal kéz felől az tszár kontyába
két bokor fekete toll medalyoron vala
Jegyének nagy két tszár itt Európába.

Ésért véselik tszár apokat kontyába.

De az előtt a tszár három tollot véselt,
Kivél Európába brit ó három tszár;

Harmadik az tszárát pedig most nem illett,

Ésért Budai vezerség ó tollé el tszár.

Tszár előtt mindenek tsendiségbe mentek

De gyalog az Spáhok utanna zörgöttek.

Tszárát az ó várába ekeksen kísérték

És tszárú pompába voltak ilyen rendek.

Egykor a szent Györgyi Csárosi fánossal

És ez felett pediglen Jozsa Gaborral.

Elmennék Galatába és több diákokkal.

És ez ijeste urakat de nemieró zakkal.

Ésért ott egy redeg fantsai az utján jár vala,

Jörögtol nyakra valót az fantsai el vonna.

Jörög fantsától kivén amaz is kesit ránta.

Csárosi fános futta be ahhoz egy boltba.

Jozsa Gabor pedig ahhozon marint volt,

Deh hamar bolt ajtóra ó is oda jutott.

De Csárosi azt tudta hogy fantsai zörgött ott,

És erősen tartották belől az bolt ajtot.

És boltból ó ki jöven ekeksen belének.

Öhennyünk el, mert nints kádna semmi itt letünknek.

És romlek Csérhaja mi betsületeinknek.

Ha hátunkon fantsaiok meg majokat utnak.

És után hogy kardot kotték szulimannak
 Fővezérhez egykoron munkét is kérvénak,
 És rályót is mi néhünk akkhoron adának.
 Nyolcz aragos Béj köztök udvarba valának
 Ohind az hintoknak vagyon két bakjok Erdélybe,
 Okoz kötniakbe is ugy vagyon esítve
 És az udvarból mennek veteményes kertbe,
 Okoz pedig ellyen formán volt fel ekésítve.
 Két fejer es gömbelyek egyró követsékekkel
 Cheg padimentomozva virágoson rendel
 Volt veteményes kertbe es igen bőséggel
 Feljes volt minden fele Béj drága füvekkel.
 Onnan mi kaza mennénk az Erdélyi házhoz,
 Ohadmagy mingyárt kösülénk az nagy házba uthoz,
 Eáltal az lovaknál is pathóttatása hoz
 Akkor lon reményesünk mi edes kazaunkhoz

Tizedik rész
 ki-indultunk

Csótótok nag delutan az utra indulánk
 És Halczásai faluba esive fele juttánk.
 Okagy nyomorvaságon liz egyel nálánk
 Chivel penzen sem hártánk es a túresen volt fánk
 Onnan ismét indulánk más néson az utra,
 Jutseelz nevü faluba juttánk egy sakara.
 Esth. aha hogy immaron az ora negy vale
 És ballásrol ismétlen el jövénti dolgunkra.
 Három mért földnyek utok padimentomozva
 Cheg volt a kiken jártak konstantz nésoolyba;
 Főbéri mind ugy vagyon ott forok orzagba,
 És ok helyen találtunk tyifra kö kedakra
 Nem a három pediglen est el halgatnia,
 Hogy abla az orzagba olyan tovis ivala,

És után' hogy kardot köttek csulimárnak
 Főreperkez egykoron munkét is kévénak,
 És vályút is mi néhünk akkoron adának,
 Eljoltz aranyos Bőg kötrök udvarba valónak
 Ohind az kúntoknak vagyon kél bakhok Erdélybe,
 Ohó kötrökben is ugy vagyon építve
 És az udvarból mennék veteményes kertbe,
 Oh pedig ilyen formán volt fel ekésítve,
 Kék, fehér es gömbelgek apró követskekkel
 Oh padimentomorra virágoson rendel
 Volt veteményes kertje es igen bővességgel
 Felcsi volt minden fele Bőg drága juvakkal.
 Onnan mi hara mennék az Erdélyi háshoz,
 Ohámsz mungyárt képsülénk az nagy háshoz,
 Satténk az lovaknál is pathóttatasa hoz
 Akkor lon reményegünk mi edes házakhoz

Tizedik rész
 Ki-indultunk

Csótortok nag elután az utra indulánk
 És Halokhadi faluba esve fele juttánk,
 Ohagy nyomorvaságon kéz eszel halánk
 Ohivel penzen sem hártánk es a túrszen volt fánk
 Onnan ismét indulánk más négon az utra,
 Jutseck nevű faluba juttánk est bakhara,
 Esthána hogy immaron az ora negy vale
 És Ballásrol ismétlen el jövénk dolgunkra,
 Harom mért földnyek utok padimentomorra
 Oh volt a kiken jártak konstantz nagolyba,
 Fobbiri mind ugy vagyon ott forok or bagba,
 És oh helyen találtunk trifa kö hidakra
 Nem akharom pediglen est el halgatnia,
 Hogy abba az or bagba olyan tovis vale,

Bator merre is gunya akkor legyen abba
 De ada kellett annak megnyart Bakania
 Mind Konstantinopolisig Dringolytol fogva
 Egy addig hol vagyon az Noach harisa,
 Olyan tovisel inkább mind az mezo rakva,
 Hogy mikor a nyul hozte fut, dobet le vonya.
 Meg az lovak is hozte jarmi utostanak,
 Mint az tojke tovisnek a Ballai annak.
 Az Ballai mindiglen neki vehonyabbak,
 Es a buros Bakari sokkal is approbak.
 Jutsedzrol tiz orakor el juttank Szaraira,
 Az tovisnek hozt gunyank nagyokat Bakada.
 Ezen egyel kellettek nekunk ott halnia,
 Ma' ngo Jaradt lovakkal nem indulank utra.
 Overt mind az kovetek egy nap ott naplottak,
 Overt az halbu ut mia' lovak el allottak,
 Ohivel kisen jutsedzrol Szaraira jutattak
 Harmadik nap mindiglen az utra indultak
 Janin meso varosba eszire jutottunk
 Kulon kulon Ballaira minnyajon Ballottunk.
 Eovainknak es magunknak penzen cset kapottunk.
 Egyel haion orakor az utra indultunk
 Az varos hozt het foras olly igen bo' vala,
 Hogy haion hozt malmot ott fol el hajt vala
 Az forasnak fejebe sok halnok lakasa
 Ez es tista es jo zu az vize' italra.,
 Heggel onnan indulank minnyajon az utra
 Es del tajba el juttank nagy viza varara.
 Egy magos hegynek az var teteibe vala
 Ott rogett volt el egy ber chagyarok tabora.

Erklere ast nyson estvere érkezzentk;
 De Ballast az faluba ott nehezen lélentk,
 Chivel a csahaknal későbbén érkezzentk.
 Negy orakor estbaha meg az utra kelentk;
 Onnan fakuba halni juttantk estbakhara;
 De nyomoruságoson érkezhettentk oda,
 Chert mi kalauzunknak bofettek volt agya.
 Nem tudta hogy mure van Erdely igaz utya
 Chert az or Bag utyáról mi el tevelyettünk
 Chint ura vesztett darbak egy más közt perzettünk
 Hegyeket is völgyeket egybe keringettünk,
 Az mely mi a fakuba burkület kor értünk
 Ott a Székely natio egy ketsét el lopa
 Es az jaios lovakra kaimon isru a sta
 Est utra el vinnie saraglyaba dugta.
 Hogy a Bolgai meg tudta, utarnak indula.
 Bolgai ketséert sórnynen utarnok ki állott
 Hogy ast neki meg adják bennünket, borgatott.
 Chellet Székely natio tovább nem tarthatott,
 Székely saraglyájától az bokorba rajtott.
 Senki azt mi hozzállunk kik voltak nem tudta.
 Akkor de Bag penst az ur az Bolgainak ada.
 Chent jambor ember apts igen sajnalhatta.
 Hogy meg loptak az Bolgait igen ki állotta.
 Beköre mi fakuból estvere érkezzentk
 Ott egy Bolgai hajához meg le telepedentk.
 Harom orakor ejjel ismét fel kelentk.
 Komarsára az nap estvere érkezzentk

35

Tizen eggedik rész
Noák havas. Két Chybra

Éz Noák havasától Komarva nem melébe
Cronan Telikovára el juttánk estvire,
Chelly Noák havasának vagyon közsibe.
Seg elábori az hois munket ott el lepe.

Azon estbaha abba az faluba halánk,
De egy marok pénat is sohut nem kaphattánk,
Hanem trak savany, Palmát az lovának adánk,
Ohinden okaert még két két penzt, Samlalanék

És önyü sok nyomorúság az uton követte.
Mankus Bolgár kintója fennekel fel dolé.
Az teredet halátsáris meg ribott nekre
Földet verespet latott, Bégenynek a deme

Éz felett nehez uton sok lovunk el állott,
Oert ki lovakat betsult, az igen lazár volt,
Sok or Bagokba latni es hallani nem volt
Cellegekhe es Buzekhe utkon viseld gondot.

Ha ki ily melébe földre lovakat betsulni
Azkai nem kell cím annak trak tyuk eszel birni,
Sem még ajándéktól kigg ajánok lenni
Ekeren az or Bagot's követet meg tsalni

Telikovárról ismét jövenk Drágulykóre
Az Bolgárokna vala ott nagy vendégsege.
Volt lakadalmok nekik utta közsibe;
Török spós es dobos volt vendégsegekhe.

Drágulykóról másnapon Arnothkóre jövenk
Es az nehez út mia sohut is vdedünk.
Ott egy Görög hajához meg le teljüvünk.
Fizmetlen nagy orakos meg az utra kelünk.

36
Az nap pedig érkezénk mi Biniçere
Ohly az Dunán túl vagyon csak egy mérföldnyire.
De lovaink azzal voltak csak be fedve.
Azért az hó est baka csak nem oda léte.

Onnan más napon jövünk Binton Cra Stokra,
Ohlette foly annak el az nagy Seles Duna.
Ott minnyajon be ülénk egynehány hajókba.
Eszere hajókazzunk fekete Gyergyoba.

Tizenkettődik rész
Havas Alföld

Ismét másnap érkezénk egy kis hadatskara,
Ohly havas alföldnek vala kataraba.
Kalogerestre juttánk azon estzakara.
Olahoknak föld alatt kálánk rosz hajókba.

Kalogerestől jövünk másnap Bukurestre.
Ott elést is a vajda minékünk rendile.

Es az urhoz az vajda kétser is be küldé.
Azért el jövünk Balladt másnap délre

Ohly felel a Bukurest, Besen az nevének.
Ohert közsiben vagyon Boinyu bokros helynek.
Káltra vagmi Olahok hamar el mehetnek.
Ohkor nekik közsöl van az ó ellenseget.

Delután Bukurestől ismét el indulánk.
Egy hortomára Binte késen estve juttánk.
Ohinnyajon azon effel mit lehet kálánk.
Keggel onnót az utra ismét el indulánk.

Ohad hortomára az nap ismétlen érkezénk.
Ohgy raj vala az helybe, s ott telepedénk.
Egyel három órákor ismét fel kálánk.
Oh ora taysa reggel az utnak eredénk.

Targovistjára az nevs minnyajon érhezzenk;
 Egy olahnak házához ismét telepedenk.
 Az vajda is egy Traust adott volt mi mellenk.
 Ott halván egy estbakra onnan elöb jövenk.

Targovistjarel ismét reggel el indulanik
 Egy mezőben halma estbakra szállanik.
 Akkor posta lovakat hozzanak mi hozzánk.
 Sok el állott lovakat ott el váltottattanik.

Az mezőből indulanik ismétlen az utra,
 Es estbakra juttanik minnyajon Kúnyba.
 Azon eszel ott halanik az oláh faluba
 Chelly Binten az havának tul van oldalaba.
 Az ezer hat száz felett Binten nyoltzván hltben
 Es szent Mihály havának Binten közepben
 Nérdem az hystoriát az Duna mentében.
 Chindenekét meg utam miket láttam ebben

Nyoltzván nyoltz stendonek az o' Királynak kezdetébe.
 Az ezer hat száz felett juttanik be Erdelybe.
 Tortvárara be szállanik akkhoran ebédre.
 Azert ez hystoriát en is ragyom ebbe.

Vége

Martinus Boei m. 173